

Rijksoverheid

V

H

B

Rijksbreed opleidings- en oefenplan BHV

INHOUD

Inleiding [↘ 3](#)

1 **Rijksbrede BHV-organisatie** [↘ 4](#)

Flexibele (BHV) ambtenaar [↘ 4](#)

Harde kern en flexibele schil [↘ 4](#)

Opleidingsprofielen [↘ 5](#)

2 **Leren door opleiden en oefenen** [↘ 6](#)

Inleiding [↘ 6](#)

Competenties [↘ 6](#)

Van competenties naar taakniveau [↘ 7](#)

3 **Opleiden** [↘ 8](#)

Modulaire opleidingsprofielen [↘ 8](#)

Opleidings- en herhalingsuren [↘ 9](#)

Competentiegericht [↘ 9](#)

Leermiddelen [↘ 9](#)

Lesprogramma [↘ 9](#)

Meerjarenprogramma [↘ 9](#)

Locatie- en/of organisatiespecifiek [↘ 9](#)

4 **Herhalen en oefenen** [↘ 10](#)

Inleiding [↘ 10](#)

Gezamenlijk oefenen [↘ 11](#)

Oefenlocatie [↘ 11](#)

Eisen aan oefeningen [↘ 11](#)

Soorten oefeningen [↘ 11](#)

Opzet van een grotere oefening [↘ 11](#)

Oefenvormen [↘ 12](#)

5 **Oefenen en evalueren op BHV organisatieniveau** [↘ 14](#)

Inleiding [↘ 14](#)

Oefenniveau [↘ 14](#)

Oefendoelen organisatieniveau [↘ 14](#)

Evaluatie en verbetering [↘ 15](#)

Bijlagen [↘ 16](#)

Bijlage 1 **Competenties instructeurs** [↘ 16](#)

Bijlage 2 **Competenties per opleidingsprofiel** [↘ 18](#)

Bijlage 3 **Voorbeeld opleiding- en herhalingsprogramma** [↘ 22](#)

Bijlage 4 **Waarnemingsformulier ontruimingsoefening NIBHV** [↘ 29](#)

Bijlage 5 **Evaluatieformulier ontruimingsoefening NIBHV** [↘ 32](#)

Bibliografie [↘ 37](#)

Colofon [↘ 37](#)

Inleiding

De standaard BHV Rijksoverheid is een gestandaardiseerde manier om de BHV in te richten in de kantoor situatie. Het opleidings- en oefenplan is één van de werkdocumenten van de standaard BHV Rijksoverheid. Naast het opleidings- en oefenplan wordt gewerkt met het Handboek BHV Rijksoverheid en het Model BHV- en ontruimingsplan.

Het opleidings- en oefenplan is bedoeld als leidraad bij het opstellen van een opleidings- en oefenprogramma voor een Rijks BHV-organisatie. In het plan wordt uitgegaan van de rijksbrede modulaire opleidingsprofielen: basis-BHV, allround BHV, ploegleider en Hoofd BHV (HBHV). Centraal in het herhalingsprogramma staat oefening, bij voorkeur in de eigen locatie.

Hoofdstuk 1 behandelt kort de belangrijkste kenmerken van de standaard BHV Rijksoverheid. Hoofdstuk 2 gaat over BHV competenties en het belang van oefenen om deze competenties te ontwikkelen. Hoofdstuk 3 beschrijft het opleiden. Hoofdstuk 4 behandelt het oefenen van BHV'ers in het herhalingsprogramma. Hoofdstuk 5 gaat over oefenen en evalueren op het niveau van de BHV-organisatie.

1

Rijksbrede BHV-organisatie

Flexibele (BHV) ambtenaar

Een aandachtspunt bij flexibel werken is het op peil houden van de BHV-bezetting. Ook rijksambtenaren met BHV-taken werken tijd-, plaats- en apparaatonafhankelijk: thuis, in de trein of in een flexkantoor. Ze werken interdepartementaal in projecten of in 'schillen' bij andere rijksorganisaties.

De rijksbrede standaard is ingericht op het flexibel werken en biedt een herkenbare veiligheidsomgeving voor iedereen: rijksambtenaren, met en zonder BHV-taken. In alle rijkspanden zijn de materialen en procedures hetzelfde, maar ook de opleidingen voor de BHV'ers zijn in alle locaties hetzelfde. Zo kunnen flexibele ambtenaren met BHV-taken in meerdere panden inzetbaar zijn.

Harde kern en flexibele schil

In de rijksbrede BHV wordt de bezetting van de BHV op peil gehouden door de aanwezigheid van een 'harde kern' die snel inzetbaar is en alle BHV-taken kan uitvoeren. Daarnaast is er een flexibele schil die bijvoorbeeld bij een ontruiming 'extra handen' levert.

De harde kern wordt gevormd door de Hoofd BHV (HBHV), de ploegleider(s) en de allround BHV'ers. In een rijkslocatie is altijd minimaal één HBHV aanwezig en per sectie één ploegleider en minimaal twee allround BHV'ers. De BHV'ers in de 'harde kern' zijn bij voorkeur voor hun werk gebonden aan het gebouw. Het aantal basis-BHV'ers fluctueert mee met het aantal medewerkers dat aanwezig is. De opleidingsprofielen zijn gekoppeld aan de rollen van de BHV: HBHV, ploegleider, allround BHV'er en basis-BHV'er.

Opleidingsprofielen

Basis-BHV'er

De Basis-BHV'er wordt ingezet bij calamiteiten waarbij de gehele BHV-organisatie betrokken is. De basis-BHV'er is getraind in gevaarherkenning, ontruimen en levensreddend handelen.

De ploegleider

De ploegleider geeft leiding aan een BHV-ploeg, bestaande uit allround BHV'ers bij eerste hulp of een brandmelding of basis-BHV'ers bij een ontruiming. De ploegleider verzorgt de communicatie met de meldkamer en/of receptie, externe hulpdiensten en/of het HBHV.

Allround BHV'er

De allround BHV'er heeft dezelfde taken als de basis-BHV'er, maar kan daarnaast ook eerste hulp verlenen bij niet-levensbedreigende situaties en plotseling optredende ziektes. Hij kan bij een brandmelding de situatie verkennen, de brand eventueel blussen en de omgeving van de locatie van de brandmelding ontruimen.

HBHV

De HBHV geeft leiding aan de BHV-organisatie bij calamiteiten, zoals een ontruiming of bij incidenten waarbij bijvoorbeeld een ambulance wordt gealarmeerd. De HBHV is operationeel en niet beleidssturend.

Communicator

De communicator verzorgt de communicatie en heeft een belangrijke taak binnen de BHV-organisatie. De taken van de communicator liggen meestal bij de receptie of de beveiliging. De taken kunnen zijn: het aannemen van alarmmeldingen, het bedienen van de Personen Zoek Installatie (PZI) en het oproepen van BHV'ers met de portofoon. Hiervoor heeft de communicator instructie nodig. Het is belangrijk dat de communicator mee oefent met de BHV-organisatie.

2

Leren door opleiden en oefenen

Inleiding

BHV leer je niet in de praktijk, je leert het door opleiding en training. De BHV-organisatie en de BHV'ers worden voorbereid op situaties die weinig of zelden voorkomen. Mocht het toch een keer mis gaan, dan kunnen de BHV'ers handelen en is de BHV zodanig georganiseerd dat alle BHV-taken goed worden uitgevoerd.

Competenties

Tijdens het opleiden leert een BHV'er competenties aan: kennis, vaardigheden, houding en gedrag. In een noodsituatie zijn drie elementen te onderscheiden die van belang zijn voor het toepassen van competenties (Zanders, 2014):

- Motorische vaardigheden: Motorische vaardigheden zijn nodig voor fysieke handelingen, zoals het bedienen van een blustoestel.
- Procesvaardigheden: Procesvaardigheden hebben betrekking op de manier waarop het werk wordt georganiseerd.
- Conceptherkenning: Conceptherkenning is van belang om een idee te hebben van wat er aan de hand is, wat er kan worden verwacht en wat de juiste aanpak is.

Parallel aan deze indeling loopt de indeling van competenties op trainingsniveau (Zanders, 2014):

- Routineniveau: op bepaalde situaties toegespitst gedrag dat snel en zonder redenering kan worden toegepast.
- Regelniveau: het kunnen toepassen van een aantal handelingsvariaties op basis van kennis en omgevingsvariabelen.
- Kennisniveau: het voorhanden hebben van voldoende kennis over de materie om oplossingen te kunnen bedenken.

Het accent van de competenties van de basis-BHV'er en de allround BHV'er ligt op de motorische vaardigheden en kennis van materialen. Met name de levensreddende handelingen moeten op routineniveau kunnen worden uitgevoerd.

Voor de ploegleider en de HBHV zijn procesvaardigheden en conceptherkenning van groot belang. Zij functioneren op regelniveau en kennisniveau.

Communicatieve vaardigheden zijn van belang voor alle profielen, zoals het kunnen communiceren binnen een BHV-ploeg. Allround BHV'ers, ploegleiders en het HBHV beheersen de communicatie via portofoon en/of Personen Zoek Installatie (PZI). De ploegleider en de HBHV beschikken over leidinggevende vaardigheden.

Iedere BHV'er heeft kennis nodig over de locatie en de procedures. Deze kennis is gedetailleerder naarmate een BHV'er meer profielen beheerst.

Van competenties naar taakniveau

In de 'Leidraad oefenen' van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV, 2013) zijn competenties 'het vermogen van iemand om het geheel van vakkennis, vaardigheden, beroepshouding en persoonskenmerken adequaat toe te passen in een bepaalde taaksituatie'. Het gaat niet alleen om het aanleren van competenties, maar ook het gelijktijdig toepassen van de competenties in een taaksituatie.

Tijdens een BHV-inzet combineert de BHV'er zijn kennis en vaardigheden om zijn taken goed uit te kunnen voeren. Bij het 'eerste hulpverleners bij een circulatiestilstand' hoort bijvoorbeeld de motorische vaardigheid reanimeren, de communicatieve vaardigheid 'samenwerken in een BHV-team' en kennis hebben van het gebouw en de procedures.

3 Opleiden

Modulaire opleidingsprofielen

De opleidingen zijn modulair. Alle BHV'ers volgen de opleiding basis-BHV, aansluitend kunnen ze de modules voor de overige profielen volgen. Voor alle modules is er een herhalingsprogramma. Alle BHV'ers krijgen een training 'kennis van gebouw en procedures' van de locatie waar zij werkzaam zijn. Wanneer een BHV'er regelmatig werkzaam is in één of meerdere locaties,

kan hij daar als basis-BHV'er worden ingezet. Voor hij kan worden ingezet moet hij een training 'kennis van gebouw en procedures' volgen van de betreffende locatie. Het HBHV heeft een inspanningsverplichting om na te gaan voor hoeveel BHV'ers dit geldt en dit te communiceren richting de betreffende collega HBHV en dient hier de registratie van bij te houden.

In bijlage 2 zijn de competenties per opleidingsprofiel beschreven.

Tabel 1: Modulaire opleidingsprofielen

	Module Basis	Module Allround	Module Ploegleider	Module HBHV
Basis-BHV	x			
Allround BHV	x	x		
Ploegleider	x	x	x	
HBHV	x	x	x	x

Opleidings- en herhalingsuren

Over de tijdsduur van het opleidings- en herhalingsprogramma voor de modulaire profielen zijn de volgende rijksbrede afspraken gemaakt:

Tabel 2: Opleidingsuren modulaire profielen

	Uren
Kennis gebouw en procedures	2
Module Basis	8
Module Allround	32
Module Ploegleider	16
Module HBHV	16

Tabel 3: Herhalingsuren modulaire profielen

	Uren
Kennis gebouw en procedures	1
Module Basis	8
Module Allround	16
Module Ploegleider	8
Module HBHV	8

Competentiegericht

Een opleiding wordt met goed gevolg afgesloten wanneer alle kennis en vaardigheden van een BHV'er zijn getoetst en voldoende bevonden door een instructeur. De competenties van de BHV'ers worden in het herhalingsprogramma voortdurend beoordeeld. De BHV'ers krijgen feedback zodat zij hun competenties kunnen verbeteren.

Het is van cruciaal belang dat de BHV'er directe feedback krijgt op zijn functioneren tijdens de opleiding of oefening. Wanneer geen of onvoldoende feedback wordt gegeven, kunnen de BHV'ers verkeerde competenties aanleren. Binnen de BHV-standaard Rijksoverheid is het daarom verplicht dat instructeurs voldoen aan de kwaliteitseisen die staan opgesomd in bijlage 1.

Wanneer een BHV'er de lessen niet volgt en/of niet in staat is de competenties op een naar oordeel van de instructeur voldoende niveau te krijgen, wordt met de betreffende BHV'er gesproken over het functioneren en/of continueren van het BHV-lidmaatschap. Bij de Concern Dienstverleners (CDV's) is verschillend belegd wie dit met de BHV'er bespreekt.

Leermiddelen

Een BHV'er krijgt leermiddelen ter beschikking waarmee de BHV'er zelf zijn kennis kan onderhouden. In het herhalingsprogramma wordt de theoretische kennis niet klassikaal herhaald, maar wordt de kennis door de instructeur getoetst in schriftelijke of mondelinge vorm.

Lesprogramma

BHV'ers stappen direct na het afronden van het opleidingsprogramma in het herhalingsprogramma. Zo wordt voorkomen dat een BHV'er na het opleidingsjaar te lang moet wachten op het herhalingsprogramma. Frequente herhaling is belangrijk voor de motorische vaardigheden die op routineniveau uitgevoerd moeten kunnen worden. Toetsen op competenties en het controleren van aanwezigheid bij lessen en oefeningen start in het nieuwe opleidings- en herhalingsjaar.

Meerjarenprogramma

Niet alle competenties moeten ieder jaar worden herhaald. In een meerjarenprogramma kan bijvoorbeeld een aantal motorische vaardigheden uit het allround lesprogramma voor herhaling worden gespreid over meerdere jaren. Het is de bedoeling dat in een meerjarenprogramma voldoende afwisseling is aangebracht in het soort oefening en het soort incident of calamiteit dat wordt geoefend.

In bijlage 3 is een voorbeeld van een opleidings- en herhalingsprogramma opgenomen. In dit voorbeeld is voor het herhalingsprogramma van de allround BHV'er een meerjarenprogramma opgenomen.

Locatie- en/of organisatiespecifiek

Het herhalingsprogramma wordt op locatie- en/of organisatieniveau op maat gemaakt voor de BHV-organisatie naar aanleiding van bijvoorbeeld bedrijfsspecifieke risico's (n.a.v. Risico-inventarisatie en -evaluatie, RI&E), inzetrapportages en vragen vanuit de BHV-organisatie. Voor oefeningen wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van incidenten- en calamiteitenscenario's gebaseerd op eerdere maatwerkscenario's.

4

Herhalen en oefenen

Inleiding

Oefening is een belangrijk onderdeel van het herhalingsprogramma. Het aandeel oefeningen in het herhalingsprogramma neemt toe naarmate een BHV'er voor meer profielen is opgeleid.

Tijdens het opleidingsprogramma ligt bij de basis-BHV'er en de allround BHV'er de focus op het klassikaal aanleren van kennis en motorische vaardigheden. Deze vaardigheden moeten veelal op routineniveau kunnen worden uitgevoerd. In het herhalingsprogramma worden kennis en motorische vaardigheden voor een deel klassikaal

herhaald. Daarnaast worden alle vaardigheden, ook de motorische, taakgericht geoefend in verschillende oefenvormen.

De opleidingen voor ploegleider en de HBHV zijn gericht op het aanleren van procesvaardigheden en conceptherkenning. Voor het aanleren van deze vaardigheden is oefening een goed didactisch middel. Daarom bestaan zowel het opleidings- als het herhalingsprogramma van de ploegleider en de HBHV voornamelijk uit oefening. Over het minimale aandeel oefeningen in het herhalingsprogramma zijn de volgende afspraken gemaakt:

	Basis	Allround	Ploegleider	HBHV
Minimale percentage oefening binnen de tijd van het herhalingsprogramma (mag meer dan het minimum)	30%	60%	70%	60%

Gezamenlijk oefenen

Voor de teamvorming en het taakgericht oefenen is het verplicht ook met meerdere profielen gezamenlijk te oefenen. Voor de 'harde kern' van een locatie wordt gestreefd naar het zoveel mogelijk samen oefenen met het eigen team. Bij oefeningen op de locatie kunnen ook de basis-BHV'ers en bijvoorbeeld de beveiliging worden betrokken.

Oefenlocatie

Er wordt gezamenlijk geoefend in de eigen locatie, waarbij kennis over gebouw en procedures altijd onderdeel is van de oefening. Wanneer oefenen op locatie niet goed mogelijk is, wordt er uitgeweken naar een oefencentrum of wordt gekozen voor oefeningen zoals casuïstiek en table top oefeningen. Realistische oefeningen met brand zijn vaak uitsluitend mogelijk in een oefencentrum of kunnen binnen worden gedaan met digitale vlammen en digitale blusmiddelen.

Eisen aan oefeningen

Oefeningen moeten voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De oefening sluit aan bij de functie/rollen;
- De oefening sluit aan bij de beginsituatie van de deelnemers (vakken en vaardigheden);
- De oefening past bij het gestelde oefendoel;
- De oefening is praktisch en waar mogelijk realistisch;
- De oefening is gevarieerd;
- De oefening is systematisch opgebouwd;
- De oefening is locatiegericht.

Soorten oefeningen

Er zijn vier soorten oefeningen die in omvang oplopen van klein naar groot:

Elementaire oefeningen

Het individueel of in kleine groepen oefenen van vooral de motorische vaardigheden.

Voorbeelden: reanimatie, stabiele zijligging, deurprocedure verkenning brand, eenvoudige blusoefening.

Basisoefeningen

Het realistisch oefenen van een inzet door een BHV-ploeg met ploegleider. Deze oefeningen richten zich op de samenwerking binnen de ploeg en het leidinggeven van de ploegleider.

Eindoefeningen

Het oefenen van het inzetten van minimaal twee BHV ploegen. Deze oefeningen zijn gericht op de onderlinge communicatie tussen de ploegleiders en HBHV, het leidinggeven van de HBHV en eventueel op de samenwerking met andere in- en externe diensten. Bij voorkeur zijn deze oefeningen realistisch, maar ze kunnen ook 'droog' geoefend worden.

Slotoefeningen

Het realistisch oefenen van grootschalige inzetten waarbij de hele BHV-organisatie betrokken is. Daarnaast kunnen externe hulpdiensten en andere onderdelen van de bedrijfsnoodorganisatie worden betrokken. De jaarlijkse volledige ontruiming is een slotoefening.

Opzet van een grotere oefening

Voor de oefeningen die enige omvang hebben moet een draaiboek worden opgesteld wat bestaat uit de volgende elementen:

- doelgroep van de oefening
- oefendoelen
- locatie en materialen
- enscenering van de oefening

Voor elementaire oefeningen is veelal geen draaiboek nodig. Voor basisoefeningen en eindoefeningen is wel een draaiboek nodig, met als doelgroep de BHV-organisatie en als oefendoelen de competenties per BHV-rol. In het draaiboek van de slotoefening kunnen er meerdere doelgroepen zijn, zoals medewerkers of externe hulpdiensten, en zijn oefendoelen gericht op de totale BHV-organisatie.

Een oefening met een draaiboek bestaat altijd uit de volgende onderdelen:

- Briefing
- Uitvoering
- Nabespreking
- Evaluatie

De briefing

Een briefing wordt georganiseerd wanneer meerdere personen bij de organisatie van een oefening zijn betrokken: de oefenleider, instructeurs, lotussen en/of waarnemers.

Tijdens de briefing komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Taken van alle leden van de oefenleiding;
- Herkenbaarheid oefenleiding;
- Oefendoelen en beoordelingscriteria;
- Situatieschets: bijvoorbeeld inscenering in locatie of incident op plattegrond;
- Oefenvorm;
- Gebruik van communicatiemiddelen;
- Veiligheid: 'no play' regel (indien er daadwerkelijk een incident gaande is);
- Tijden van de oefening.

Uitvoering

Tijdens de uitvoering controleert en coördineert de oefenleiding de situatie. Wanneer noodzakelijk wordt er bij gestuurd, maar niet teveel omdat dit verwarrend kan werken.

Nabespreking

Het nabespreken heeft twee functies: input leveren voor de evaluatie en stoom afblazen door de deelnemers van de oefening. Bij oefeningen van enige omvang bespreken de leden van de oefenstaf voorafgaand aan de nabespreking onderling kort hun bevindingen, zodat de essentie wordt samengevat. Hoe kleiner de oefening, hoe korter de nabespreking.

Tijdens de nabespreking moeten de volgende onderwerpen ter sprake komen:

- Het verloop van de oefening;
- Het functioneren van de deelnemers;
- De samenwerking tussen collega's en eventuele hulpdiensten;
- Het gebruik van het materieel;
- De gehanteerde procedures;
- De organisatie van de oefening.

Evaluatie en beoordeling

Bij oefeningen die deel uitmaken van het herhalingsprogramma van de vier BHV-rollen, worden de deelnemers van de oefening beoordeeld op hun functioneren. Het functioneren wordt met een 'voldoende' of een 'aandachtspunt' beoordeeld. Wanneer een BHV'er 'aandachtspunten' mee krijgt, beoordeelt de instructeur welke actie ondernomen moet worden om tot een 'voldoende' te komen.

Bij oefeningen van enige omvang, zoals slotoefeningen, wordt de totale BHV-organisatie geëvalueerd. Daarbij wordt ook gekeken naar bijvoorbeeld materialen of procedures.

Oefenvormen

Voor het uitvoeren van oefeningen zijn er verschillende oefenvormen (werkvormen):

Casüistiek

Door een casus te bespreken, leren deelnemers gezamenlijk van de praktijk. Een casus bestaat uit een beschrijving en/of beeldmateriaal van de ontwikkeling van een incident en de inzet die hierop is gedaan. De casus kan uit de groep komen, maar kan ook afkomstig zijn van bijvoorbeeld een andere rijkslocatie.

Maquette/Table top

Een maquette of table top oefening wordt uitgevoerd op de plattegronden van een locatie. Met een table top oefening kan een complexe inzet worden nagebootst zonder dat een grote groep mensen hoeft deel te nemen. De oefening kan worden gebruikt als voorbereiding op een grootschalige inzet en ook om de gebouwkennis te toetsten. De table top oefening kan worden uitgebreid met rollenspellen en/of meerdere ruimtes en verbindingssystemen.

Virtueel oefenen

Virtueel oefenen is toepasbaar voor alle BHV'ers en ook geschikt voor het oefenen van leidinggeven en het controleren van de inzet op basis van beeldvorming, oordeelvorming en besluitvorming. De virtuele oefening wordt versterkt door het gebruik van 'werkelijke tijd'.

Praktische oefening

Bij praktische oefeningen wordt daadwerkelijk materiaal en materieel gebruikt. Dit kunnen zowel elementaire oefeningen, als basis-, eind- of slotoefeningen zijn. Het kan dus gaan om het oefenen van motorische vaardigheden door BHV'ers, het oefenen van het werken met bijvoorbeeld adembeschermende middelen, maar ook om een inzetoefening van een ploeg.

Oefencarrousel

Een effectieve organisatievorm voor praktische oefeningen is een carrousel van oefenstands. De groep wordt verdeeld over deze oefenstands. Bij elke stand kan een groepje een bepaalde opdracht van een of meer oefenkaarten uitvoeren. De groepjes rouleren, totdat ze allemaal de hele carrousel hebben afgewerkt. Bij elke stand is er iemand van de oefenstaf aanwezig om instructie te geven en de deelnemers te beoordelen.

Inzetoefening

Inzetoefeningen zijn basis-, eind- of slotoefeningen waarbij een bepaald type bedrijfsspecifiek scenario en de inzet die daarop volgt worden nagebootst. De praktische vaardigheden die, voorafgaand aan de inzetoefening, elementair zijn geoefend, worden nu in de context van een incident toegepast. Een inzetoefening moet zo realistisch als mogelijk zijn en toegesneden op het pand. Tijdens de inzetoefening wordt de realiteit zoveel mogelijk benaderd door te werken met lotusslachtoffers en geënceneerde incidentlocaties, door onvolledige informatie te verstrekken tijdens de benadering van het incident en/of door andere hulpdiensten bij de oefening te betrekken, zoals brandweer en ambulance.

Tabel 4: BHV-profielen en soorten oefeningen/oefenvormen

BHV-profiel	Competenties	Soort oefening	Oefenvorm
Basis-BHV	Kennis en (motorische) vaardigheden	Elementaire oefening, basisoefening	Praktische oefening, oefencarrousel
Allround BHV	Kennis en (motorische) vaardigheden	Elementaire oefening, basisoefening	Praktische oefening, oefencarrousel, casuïstiek, inzetoefening, table top
Ploegleider	Procesvaardigheden, conceptherkenning	Basisoefening, eindoefening	Casuïstiek, inzetoefening, table top, virtueel oefenen
HBHV	Procesvaardigheden, conceptherkenning	Eindoefening, slotoefening	Casuïstiek, table top, virtueel oefenen

5

Oefenen en evalueren op BHV organisatieniveau

Inleiding

Minimaal één keer per jaar wordt in de gehele locatie geoefend. Deze oefening(en) worden buiten het lesprogramma georganiseerd.

Oefenniveau

Hoe de oefening wordt opgezet hangt af van het oefenniveau van de locatie en de BHV-organisatie in de locatie. Bij een minder geoefende organisatie kan bijvoorbeeld worden gekozen voor meerdere deelontuimingen. Bij een geoefende organisatie wordt meestal gekozen voor een totaalontuiming, eventueel aangevuld met 'extra's', zoals lotusslachtoffers van een lotusslachtoffer vereniging (NIBHV).

Oefendoelen organisatieniveau

De oefening is geen onderdeel van het lesprogramma. Evengoed is de oefening een goede training voor de BHV'ers. De meeste BHV'ers worden niet individueel op hun functioneren beoordeeld, maar onderwerpen als communicatie binnen een BHV-ploeg of tussen HBHV en ploegleiders worden wel geëvalueerd.

De oefendoelen op organisatieniveau zijn breder dan alleen voor de BHV-organisatie. Een oefendoel is bijvoorbeeld het trainen van het juiste gedrag van medewerkers bij calamiteiten, samenwerking met de bedrijfsnoodorganisatie (BNO), samenwerking met de hulpdiensten.

Evaluatie en verbetering

De jaarlijkse oefening op locatieniveau speelt een belangrijke rol in het continue evaluatie- en verbeterproces van de BHV-organisatie. Aandachtspunten voor de BHV-organisatie die in de loop van het jaar naar voren zijn gekomen, kunnen als oefendoel mee worden genomen in de oefening.

Het is belangrijk na afloop goed te evalueren zodat verbeterpunten kunnen worden vastgesteld en maatregelen kunnen worden genomen om de organisatie te verbeteren. De rapportage van de evaluatie en de verbeterpunten worden aangeboden aan de directie, zodat deze zijn rol als verantwoordelijke kan vervullen.

Bijlage 4 is een waarnemingsformulier van het NIBHV en bijlage 5 is een evaluatieformulier van het NIBHV (website NIBHV).

BIJLAGE 1

Competenties instructeurs

Certificering/diplomerings instructeurs

Aan de instructeurs die de rijksbrede BHV'ers opleiden en trainen worden kwaliteitseisen gesteld. Zij moeten aantoonbaar beschikken over certificaten/diploma's die worden geaccepteerd door de Rijksbrede standaard om het onderricht te mogen geven. In onderstaande tabel worden de diploma's weergegeven die worden geaccepteerd door de Rijksbrede standaard. Wanneer een instructeur beschikt over certificaten/diploma's die inhoudelijk gelijk zijn aan de genoemde certificaten/diploma's, beoordeeld de concerndienstverlener of het betreffende diploma/certificaat wordt geaccepteerd.

Tabel 1: certificaten/diploma's instructeurs rijksbrede profielen

Lesblok	Onderwerp	Instructeur
Basis	Levensreddend	Bevoegd instructeur Eerste Hulp (Oranje Kruis) (Rode Kruis) Bevoegd instructeur AED/BLS (NRR)
	Ontruimen	Bevoegd instructeur brand (IFV) (Nbbe) Instructeur BHV Brand & Ontruiming (NIBHV)
Allround	Niet-levensbedreigend	Bevoegd instructeur Eerste Hulp (Oranje Kruis) (Rode Kruis)
	Plotseling optredende ziekten	Bevoegd instructeur Eerste Hulp (Oranje Kruis) (Rode Kruis) SEH-arts geregistreerd in BIG-register SEH-verpleegkundige geregistreerd in BIG-register
	Brand beperken en bestrijden	Bevoegd instructeur brand (IFV) (Nbbe) Instructeur BHV Brand & Ontruiming (NIBHV)
	Communicatie	Bevoegd instructeur brand (IFV) (Nbbe) Instructeur BHV Brand & Ontruiming (NIBHV)
Ploegleider	Communicatie intern en extern	Bevoegd instructeur brand (IFV) (Nbbe) Instructeur BHV Brand & Ontruiming
	Leiding geven	Bevoegd instructeur brand (IFV) (Nbbe) Instructeur BHV Brand & Ontruiming (NIBHV)
HBHV	Communicatie intern en extern	Bevoegd Hoofdofficier van Dienst (HOVD) Bevoegd instructeur brand (IFV) (Nbbe) Instructeur BHV Brand & Ontruiming (NIBHV)
	Leiding geven	Bevoegd Hoofdofficier van Dienst (IFV) Bevoegd instructeur brand (IFV) (Nbbe) Instructeur BHV Brand & Ontruiming (NIBHV)

Didactische competenties instructeurs rijksbrede opleidingsprofielen

Naast eisen aan certificering/diplomering worden eisen gesteld aan de didactische vaardigheden. De concern-dienstverleners bepalen zelf, in overleg met de opleider, hoe zij de didactische vaardigheden van de instructeurs toetsen en beoordelen.

Met name van de instructeurs die het herhalingsprogramma verzorgen, wordt verwacht dat zij didactisch vaardig zijn om te werken met de werkvormen zoals beschreven in hoofdstuk 4 van dit opleiding- en oefenplan. De programmaonderdelen die een oefenvorm hebben vereisen van de instructeur de volgende competenties:

- Vaardig in het opstellen van lesplannen
- Vaardig in het schrijven van oefeningen
- Vaardig in het begeleiden en feedback geven bij oefeningen
- Vaardig in het coachend lesgeven
- Vaardig in het competentiegericht beoordelen, gericht op zelfreflectie bij de cursisten en het handelingszeker maken van de cursisten

Bij de HBHV-opleiding is organisatiesensitiviteit bij de instructeur noodzakelijk en is ervaring van de instructeur als HBHV in een kantoor- of rijksomgeving een pré.

Beoordelen van de competenties van de instructeurs

De conerndienstverlener die opdrachtgever is in het contract met de opleider, maakt met de opleider afspraken over de wijze waarop de competenties van de instructeurs worden beoordeeld.

Het beoordelen kan op verschillende manier gebeuren:

- Evaluaties door de cursisten;
- Inspectie van de lessen door de opdrachtgever;
- Inspectie van de lessen door de opleider.

BIJLAGE 2

Competenties per opleidingsprofiel

Module Basis

Naam van de opleiding
Module Basis
Korte omschrijving van de opleiding
Alle BHV'ers volgen de basis opleiding. De basis leidt op tot levensreddend handelen en ontruimen.
Competenties (expertise) programma
Gebouwsgebonden kennis (BHV- en ontruimingsplan en rondgang):
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van het gebouw (indeling, brandvoorzieningen); • Kennis van de procedures van de locatie; • Kennis van de verzamelplaatsen bij ontruiming; • Kennis van instructies voor de basis-BHV'er; • Kennis van de BHV-organisatie van de locatie; • Kennis van aantal secties en locaties opkomstplaatsen in de locatie; • Kennis locatie en werking brandweerlift; • Kennis locaties BHV-voorzieningen (EHBO en evacuatie); • Kennis van vluchtroutes locatie; • Kennis van in-, door- en uitgangen locatie; • Kennis van aanrijdroute en locatie hulpdiensten.
Communicatie BHV ploeg:
<ul style="list-style-type: none"> • Opvolgen commando's allround, ploegleider of HBHV; • Adequaat informeren allround, ploegleider of HBHV.
Ontruimen (na verkennen):
<ul style="list-style-type: none"> • Gevaarherkenning (eigen veiligheid); • Rijksbrede instructies basis-BHV ontruimen bij brand; • Rijksbrede instructies basis-BHV preventief ontruimen; • Rijksbrede procedure ontruimen bij brand; • Rijksbrede procedure preventief ontruimen; • Aandachtspunten bij het ontruimen.

Eerste Hulp algemeen:
<ul style="list-style-type: none"> • Gevaarherkenning (eigen veiligheid); • Controleren vitale functies (bewustzijn en ademhaling); • Gerust stellen en beschutting bieden; • Alarmeren: 112 en (altijd) allround BHV.
Eerste hulp levensreddend conform richtlijnen NRR:
<ul style="list-style-type: none"> • Controleren vitale functies; • Reanimatie en AED; • Stabiele zijligging; • Verslikking.
Eerste hulp levensreddend conform Oranje Kruis:
<ul style="list-style-type: none"> • Rautek; • Ondersteunend verplaatsen; • *Ernstige uitwendige bloeding (alleen druk op de wond).

**Het aanleggen van een wonddrukverband is een competentie van de allround BHV'er*

Aantal deelnemers	
Maximaal 12 per opleiding per instructeur	
Duur van de opleiding / herhaling	
Opleidingsjaar	Herhalingsjaar
10 uur (2 uur gebouw gebonden instructie)	9 uur (1 uur gebouw gebonden instructie)
Locatie(s)	
Naar keuze worden opleiding en herhaling georganiseerd bij de opleider of (bij voorkeur) op de eigen locatie.	

Module Allround

Naam van de opleiding

Module Allround

Korte omschrijving van de opleiding

De opleiding Basis is als vooropleiding vereist voor de opleiding Allround.
De allround BHV'er is inzetbaar voor alle taken uit artikel 15 van de Arbowet:

- Eerste Hulp
- Brand beperking- en bestrijding
- Ontruimen

Daarnaast is hij opgeleid om te gidsen voor de professionele hulpverlener(s).

Competenties (expertise) programma

Gebouwkennis (extra training):

- Kennis van de instructies voor de allround BHV'er;
- Kennis van sturingen brandmeldingcentrale locatie.

Brandbestrijding:

- Theorie brand (o.a. branddriehoek)
- Verkennen van brand:
 - Deurprocedure
- Bestrijden van brand:
 - Blustoestellen:
 - Brandslanghaspel
 - Blusdekens
 - Draagbare blustoestellen
 - Kooldioxide
 - (Sproei)schuimblussers
 - Poederblusser (theorie)
 - Vaste blusvoorzieningen:
 - Droge blusleiding
 - Sprinklerinstallatie

Communicatie:

- Communicatiemiddelen:
 - Personen Zoek Installatie (PZI)
 - Portfoon
- Gidsen externe hulpdiensten door locatie

Eerste hulp levensbedreigend:

- Verdiepende kennis letsels vitale functies
- Shock
- Aanleggen wonddrukverband bij ernstige uitwendige bloeding (Oranje Kruis)
- Van buik-naar-rug draaien
- Van stabiele zijligging naar rugligging
- Extra training reanimatie en AED
- Extra training stabiele zijligging

Eerste hulp plotseling optredende ziekten:

- Flauwte
- Hartinfarct
- Onwel wording
- Beroerte
- Epilepsie
- Diabetes

Eerste Hulp niet-levensbedreigend (conform Oranje Kruis):

- Brandwonden
- Uitwendige wonden:
 - Beoordelen wond
 - Eerste hulp, incl. dekverband, wondsnelverband
- Kneuzing en verstuiking:
 - Beoordelen letsels
 - Eerste hulp (ICE)
 - Drukverband pols/enkel
- Botbreuken en ontwrichting:
 - Beoordelen letsel
 - Eerste hulp:
 - Botbreuk
 - Wervelletsel
 - Ontwrichting
 - Rust en steun geven:
 - Mitella
 - Brede das
- Elektriciteitsletsels
- Letsels oog, neus, oor en tand:
 - Letsel beoordelen
 - Eerste hulp
- Steken en beten

Maatwerk eerste hulp niet-levensbedreigend

De volgende letsels kunnen worden opgenomen in het lesprogramma wanneer daartoe aanleiding is op basis van de RI&E en/of analyse van de incidenten registratie.

- Thermische letsels:
 - Oververhitting
 - Onderkoeling
 - Bevriezing
- Vergiftigingen

Aantal deelnemers

Maximaal 12-16

Duur van de opleiding / herhaling

Opleidingsjaar

32 uur
Inclusief basis: 42 uur

Herhalingsjaar

16 uur
Inclusief basis: 25 uur

Locatie(s)

Naar keuze worden opleiding en herhaling georganiseerd bij de opleider of (bij voorkeur) op de eigen locatie.

Module Ploegleider

Naam van de opleiding

Module Ploegleider

Korte omschrijving van de opleiding

De opleiding Allround is verplicht als vooropleiding voor de opleiding ploegleider. De module ploegleider leidt op tot:

- het leiding geven aan een kleine tot middelgrote BHV-organisatie
- het leiding geven aan een BHV-ploeg
- het communiceren met de hulpdiensten
- het communiceren met een Centrale Meldkamer en/of een crisisteam

Competenties (expertise) programma

Gebouwkennis:

- BHV- en ontruimingsplan: - Instructies ploegleider en HBHV
- BNO-plan:
 - TVB op tactisch niveau BNO
 - Procedures en instructies op tactisch niveau BNO

Leiding geven:

- aan kleine tot middelgrote BHV-organisatie:
 - bij EHBO-inzet
 - bij brand en ontruiming
 - bij preventieve ontruiming
- aan een BHV ploeg:
 - bij EHBO-inzet
 - bij brand en ontruiming
 - bij preventieve ontruiming

Communicatie (verbaal en non-verbaal):

- met HBHV
- met externe hulpdiensten
- met communicator (receptie, CMK etc.)
- met tactisch en/of strategisch niveau BNO-organisatie
- via portofoonverkeer

Aantal deelnemers

Maximaal 12-16

Duur van de opleiding / herhaling

Opleidingsjaar

16 uur
Inclusief Allround: 58 uur

Herhalingsjaar

8 uur
Inclusief Allround: 33 uur

Locatie(s)

Naar keuze worden opleiding en herhaling georganiseerd bij de opleider of (bij voorkeur) op de eigen locatie.

Module HBHV

Naam van de opleiding
Module HBHV (repressief)
Korte omschrijving van de opleiding
De opleiding ploegleider is als vooropleiding vereist voor de opleiding repressief HBHV. De module repressief HBHV leidt op tot: - het leiding geven aan een grote BHV-organisatie - het communiceren met de hulpdiensten - het communiceren met een Centrale Meldkamer en/of crisisteam
Competenties (expertise) programma
Gebouwkennis:
<ul style="list-style-type: none"> BHV- en ontruimingsplan: <ul style="list-style-type: none"> Instructies HBHV BNO-plan: <ul style="list-style-type: none"> TVB op strategisch niveau BNO Procedures en instructies op strategisch niveau BNO
Leiding geven:
<ul style="list-style-type: none"> Aan middelgrote tot grote BHV-organisatie: <ul style="list-style-type: none"> bij EHBO-inzet; bij brand en ontruiming; bij preventieve ontruiming
Communicatie (verbaal en non-verbaal):
<ul style="list-style-type: none"> met de ploegleider(s); met externe hulpdiensten; met communicator (receptie, CMK etc.); met tactisch en/of strategisch niveau BNO-organisatie.

Aantal deelnemers	
6	
Duur van de opleiding / herhaling	
Opleidingsjaar	Herhalingsjaar
16 uur Inclusief ploegleider: 76 uur	8 uur Inclusief Allround: 41 uur
Locatie(s)	
Naar keuze worden opleiding en herhaling georganiseerd bij de opleider of (bij voorkeur) op de eigen locatie.	

BIJLAGE 3 Voorbeeld opleidings- en herhalingsprogramma

In deze bijlage is een voorbeeld opgenomen van een opleidingsprogramma en een herhalingsprogramma voor de vier rijksbrede opleidingsprofielen:

- Basis-BHV'er
- Allround BHV'er
- Ploegleider
- HBHV

Voor het herhalingsprogramma van de allround BHV'er is het herhalingsprogramma uitgewerkt tot een 2-jarenprogramma.

Het voorbeeld programma bevat geen instructieprogramma voor de communicator, omdat de variëteit van de invulling van deze rol groot is bij de verschillende rijksorganisaties. Voor de communicator moet per concerndienstverlener en/of per locatie een instructieprogramma worden opgesteld.

Urenverdeling van de modules

Het opleidingsprogramma is opgedeeld in lesblokken van vier uur. Het herhalingsprogramma is opgedeeld in lesblokken van 2 en 4 uur. Bij zowel het opleiding- als het herhalingsprogramma worden de uren voor 'kennis gebouw en procedures' in een apart lesblok van 1 en 2 uur vermeld.

De lesblokken van het herhalingsprogramma kunnen verdeeld worden over het jaarprogramma, maar kunnen ook gestapeld worden georganiseerd op één of meerdere dagdelen/dagen.

De voorbeeldprogramma's geven weer wat de individuele BHV'er in het betreffende jaar aan opleiding- of herhalingsprogramma volgt. Op basis hiervan kan de opleider een planning maken voor het opleiden van de gehele BHV-organisatie.

Tabel 1: uren opleidingsprogramma

	Uren
Kennis gebouw en procedures	2
Module Basis	8
Module Allround	32
Module Ploegleider	16
Module HBHV	16

Tabel 2: uren herhalingsprogramma

	Uren
Kennis gebouw en procedures	1
Module Basis	8
Module Allround	16
Module Ploegleider	8
Module HBHV	8

Voorbeeld opleidingsprogramma module Basis

Opleidingsprogramma Basis		
Uren	Onderwerp	Lesstof
4	Eerste hulp algemeen	Gevaarherkenning (eigen veiligheid) Controleren vitale functies (ABC) Gerust stellen en beschutting bieden Alarmeren (intern en 112)
	Eerste hulp levensreddend	Controleren vitale functies (ABC) Reanimatie en AED Stabiele zijligging Verslikking Rautek Ondersteunend verplaatsen Ernstige uitwendige bloeding (zonder wonddrukverband)
4	Communicatie BHV-ploeg	BHV-ploeg: opvolgen van commando's Informereren allround, ploegleider of HBHV
	Ontruimen - na verkennen	Gevaarherkenning (eigen veiligheid) Rijksbrede instructies basis-BHV'er bij brand Rijksbrede instructies basis-BHV'er preventief ontruimen Rijksbrede procedure ontruimen bij brand Rijksbrede procedure preventief ontruimen Aandachtspunten bij ontruimen
2	Gebouwgebonden kennis	Gebouw (indeling en brandvoorzieningen) Procedures van de locatie Kennis verzamelplaatsen bij ontruiming Instructies basis-BHV'er Kennis BHV-organisatie locatie Kennis secties en opkomstplaatsen locatie Kennis locatie en werking brandweerlift Kennis locaties BHV-voorzieningen (EHBO en evacuatie) Kennis vluchtroutes locatie Kennis in-, door- en uitgangen locatie Kennis aanrijdroute en -locatie hulpdiensten
10		

Voorbeeld herhalingsprogramma module Basis

Herhalingsprogramma Basis		
Uren	Onderwerp	Lesstof
4	Eerste hulp algemeen (herhalen)	Gevaarherkenning (eigen veiligheid) Controleren vitale functies (ABC) Gerust stellen en beschutting bieden Alarmeren (intern en 112)
	Eerste hulp levensreddend (herhalen)	Controleren vitale functies (ABC) Reanimatie en AED Stabiele zijligging Verslikking Rautek Ondersteunend verplaatsen Ernstige uitwendige bloeding (zonder wonddrukverband)
	Competentietoets	<i>Theoretische toets:</i> EH levensbedreigend en ontruiming <i>Praktijktoets:</i> handelingen EH levensbedreigend
4	Oefenen op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> gevaarherkenning, communicatie BHV-ploeg, gebouwenkennis, kennis procedures en instructies ontruimen <i>Werkvormen:</i> inzet oefening ontruiming met BHV-ploeg, table top
1	Gebouwgebonden kennis (herhalen)	Gebouw (indeling en brandvoorzieningen) Procedures van de locatie Kennis verzamelplaatsen bij ontruiming Instructies basis-BHV'er Kennis BHV-organisatie locatie Kennis secties en opkomstplaatsen locatie Kennis locatie en werking brandweerlift Kennis locaties BHV-voorzieningen (EHBO en evacuatie) Kennis vluchtroutes locatie Kennis in-, door- en uitgangen locatie Kennis aanrijdroute en -locatie hulpdiensten
9		

Voorbeeld opleidingsprogramma module Allround

Opleidingsprogramma Allround		
Uren	Onderwerp	Lesstof
4	Eerste hulp levensbedreigend	Verdiepende kennis letsels vitale functies Shock Aanleggen wonddrukverband ernstige bloeding Van buik-naar-rug draaien Van stabiele zijligging naar rugligging Extra training reanimatie en AED Extra training stabiele zijligging
4	EH niet-levensbedreigend	Brandwonden Uitwendige wonden Kneuzing en verstuiking Botbreuken en ontwrichting Elektriciteitsletsels Letsels, oog, oor, neus en tand Steken en beten Maatwerk (thermische letsels en vergiftiging)
4	EH plotseling optredende ziektes	Flauwte, hartinfarct, onwel wording, beroerte, epilepsie, diabetes
4	Brandbestrijding	Theorie brand Verkennen brand (deurprocedure) Bestrijden brand (blustoestellen) Praktijk brand blussen, met competentietoets
4	Communicatie	Communicatiemiddelen Gidsen externe hulpverleners door locatie
	Gebouwbonden kennis	Kennis rijksbrede instructies allround BHV Kennis instructies locatie allround BHV

Uren	Onderwerp	Lesstof
4	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> alle eerste hulp (basis en allround) <i>Werkvorm:</i> carroussel met lotusslachtoffers
2	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> reanimatie en keuze docent, gebouwkennis, kennis instructies en procedures, werken binnen BHV-ploeg <i>Werkvorm:</i> praktische inzet oefeningen op sectie-niveau (1 ploegleider en twee allround BHV'ers)
2	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> gebouwkennis, kennis en instructies en procedures, werken binnen BHV-ploeg <i>Werkvorm:</i> table top oefening met BHV-ploeg locatie
4	Competentietoets	<i>Theoretische toets:</i> eerste hulp, brand en ontruiming <i>Praktijktoets:</i> handelingen eerste hulp (alle onderdelen)
32		

Voorbeeld herhalingsprogramma module Allround - Jaar 1

Herhalingsprogramma Allround - Jaar 1		
Uren	Onderwerp	Lesstof
8	Eerste hulp levensbedreigend (herhalen)	Verdiepende kennis letsels vitale functies Shock Aanleggen wonddrukverband ernstige bloeding Van buik-naar-rug draaien Van stabiele zijligging naar rugligging Extra training reanimatie en AED Extra training stabiele zijligging
	EH niet-levensbedreigend (herhalen)	Brandwonden Uitwendige wonden Letsels, oog, oor, neus en tand Steken en beten Flauwte, hartinfarct, onwel wording
	EH plotseling optredende ziektes (herhalen)	Maatwerk (thermische letsels of vergiftiging)
	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> alle eerste hulp (basis en allround) <i>Werkvorm:</i> carroussel met lotusslachtoffers
	Competentietoets	<i>Theoretische toets:</i> EH alles lesstof <i>Praktijktoets:</i> handelingen EH herhaalde vaardigheden
4	Brandbestrijding	Verkennen brand (deurprocedure) Bestrijden brand (blustoestellen) Praktijk brand blussen, met competentietoets
	Communicatie	Communicatiemiddelen Gidsen externe hulpverleners door locatie
	Competentietoets	<i>Praktijktoets:</i> motorische vaardigheden brand

Uren	Onderwerp	Lesstof
2	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> reanimatie en keuze docent, gebouwkennis, kennis instructies en procedures, werken binnen BHV-ploeg <i>Werkvorm:</i> praktische inzet oefeningen op sectie-niveau (1 ploegleider en twee allround BHV'ers)
2	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> gebouwkennis, kennis en instructies en procedures, werken binnen BHV-ploeg <i>Werkvorm:</i> table top oefening met BHV-ploeg locatie, casuïstiek
16		

Voorbeeld herhalingsprogramma module Allround - Jaar 2

Herhalingsprogramma Allround - Jaar 2		
Uren	Onderwerp	Lesstof
8	Eerste hulp levensbedreigend (herhalen)	Verdiepende kennis letsels vitale functies Shock Aanleggen wonddrukverband ernstige bloeding Van buik-naar-rug draaien Van stabiele zijligging naar rugligging Extra training reanimatie en AED Extra training stabiele zijligging
	EH niet-levensbedreigend (herhalen)	Kneuzing en verstuijing Botbreuken en ontwrichting Elektriciteitsletsels Maatwerk (thermische letsels of vergiftiging)
	EH plotseling optredende ziektes (herhalen)	Beroerte, epilepsie, diabetes
	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> alle eerste hulp (basis en allround) <i>Werkvorm:</i> carroussel met lotusslachtoffers
	Competentietoets	<i>Theoretische toets:</i> EH alles lesstof <i>Praktijktoets:</i> handelingen EH herhaalde vaardigheden
4	Brandbestrijding	Verkennen brand (deurprocedure) Bestrijden brand (blustoestellen) Praktijk brand blussen, met competentietoets
	Communicatie	Communicatiemiddelen Gidsen externe hulpverleners door locatie
	Competentietoets	<i>Praktijktoets:</i> motorische vaardigheden brand

Uren	Onderwerp	Lesstof
2	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> reanimatie en keuze docent, gebouwkennis, kennis instructies en procedures, werken binnen BHV-ploeg <i>Werkvorm:</i> praktische inzetoefeningen op sectie-niveau (1 ploegleider en twee allround BHV'ers)
2	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> gebouwkennis, kennis en instructies en procedures, werken binnen BHV-ploeg <i>Werkvorm:</i> table top oefening met BHV-ploeg locatie, casuïstiek
16		

Voorbeeld opleidingsprogramma module ploegleider

Opleidingsprogramma ploegleider		
Uren	Onderwerp	Lesstof
8	Gebouwegebonden kennis	Rijksbrede instructies ploegleider en HBHV Instructies ploegleider en HBHV locatie BNO-organisatie: organisatie tactisch niveau BNO-plan: procedures en instructies voor HBHV
	Leidinggeven	Aan BHV-ploeg bij EHBO-inzet Aan BHV-ploeg bij brand en ontruiming Aan BHV-ploeg bij preventieve ontruiming
	Oefenen op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> de onderdelen van leiding geven aan BHV-ploeg <i>Werkvorm:</i> inzet insceneringen met 3 tot 6 personen
8	Leiding geven	Aan kleine tot middelgrote BHV-organisatie bij EH inzet Aan kleine tot middelgrote BHV-organisatie bij brand en ontruiming Aan kleine tot middelgrote BHV-organisatie bij preventieve ontruiming
	Communicatie (verbaal en non-verbaal)	Met HBHV, externe hulpdiensten, communicator, tactisch en/of strategisch niveau
	Oefenen op taakniveau	<i>Onderwerp:</i> leidinggeven aan BHV-ploeg bij calamiteit, communiceren met HBHV, hulpdiensten en communicator, kennis van gebouw, procedures en instructies. <i>Werkvorm:</i> communicatieoefening(en)
16		

Voorbeeld herhalingsprogramma module ploegleider

Herhalingsprogramma ploegleider		
Uren	Onderwerp	Lesstof
2	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> leiding geven aan een kleine BHV-organisatie <i>Werkvorm:</i> table top oefening
2	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> <i>Werkvorm:</i>
2	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> de onderdelen van leidinggeven aan BHV-ploeg <i>Werkvorm:</i> inzet insceneringen met 3 tot 6 personen
2	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerp:</i> leidinggeven aan BHV-ploeg bij calamiteit, communiceren met HBHV, hulpdiensten en communicator, kennis van gebouw, procedures en instructies. <i>Werkvorm:</i> communicatieoefening(en)
8		

Voorbeeld opleidingsprogramma module HBHV

Opleidingsprogramma HBHV		
Uren	Onderwerp	Lesstof
8	Gebouwgebonden kennis	BNO-organisatie: organisatie strategisch niveau BNO-plan: procedures en instructies voor HBHV BNO-plan: organisatie en TVB strategisch niveau
	Communicatie (verbaal en non-verbaal)	Met ploegleiders, externe hulpdiensten, communicator, tactische en strategische niveau BNO-organisatie
	Leidinggeven	Aan middelgrote tot grote BHV-organisatie bij EH inzet
	Oefenen op taakniveau	<i>Onderwerp:</i> de onderdelen van leiding geven aan BHV-organisatie bij EH-inzet, kennis, gebouw, procedures en instructies, communicatie met ploegleider, externe hulpdiensten en communicator. <i>Werkvorm:</i> communicatieoefening en/of casuïstiek
8	Leiding geven	Aan kleine tot middelgrote BHV-organisatie bij brand en ontruiming Aan kleine tot middelgrote BHV-organisatie bij preventieve ontruiming
	Oefenen op taakniveau	<i>Onderwerp:</i> leidinggeven aan BHV-ploeg bij calamiteit, communiceren met HBHV, hulpdiensten en communicator, kennis van gebouw, procedures en instructies. <i>Werkvorm:</i> communicatieoefening(en)
16		

Voorbeeld herhalingsprogramma module HBHV

Herhalingsprogramma HBHV		
Uren	Onderwerp	Lesstof
2	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> gebouwkennis, leidinggeven, communicatie <i>Werkvorm:</i> casus bespreken met rollenspel
2	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> gebouwkennis, leidinggeven, communicatie <i>Werkvorm:</i> table top met ploegleiders en allround BHV'ers
2	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerpen:</i> gebouwkennis, leidinggeven, communicatie <i>Werkvorm:</i> inzet oefeningen met 2 ploegen
2	Oefening op taakniveau	<i>Onderwerp:</i> communicatie <i>Werkvorm:</i> communicatieoefening
8		

Bijlage 4: Waarnemersformulier Ontruimingsoefening NIBHV

Dit formulier kan worden gebruikt door degenen die de oefening observeren.

(Het NIBHV besteedt de grootst mogelijke zorg aan de inhoud van de tekst, maar aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele inhoudelijke fouten.)

Organisatie:

Datum oefening en tijdstip aanvang:

Naam waarnemer:

1 Receptie

1. Is brandmeldapparatuur juist gebruikt?

nee ja

Opmerking

2. Zijn de hulpverleningsdiensten op de juiste wijze gealarmeerd?

nee ja

Opmerking

3. Zijn volgens plan de juiste personen gealarmeerd?

nee ja

Opmerking

4. Is het ontruimingsalarm/bericht juist afgegeven?

nee ja

Opmerking

2 Leidinggevend personeel

5. Is de ontruiming op een juiste wijze gecoördineerd?

nee ja

Opmerking

6. Is de directie geïnformeerd over/betrokken bij de ontruiming?

nee ja

Opmerking

3 Technisch personeel

7. Zijn elektra en gas afgeschakeld?

nee ja

Opmerking

8. Zijn de liften buiten werking gesteld?

nee ja

Opmerking

4 Overige personeelsleden

9. Zijn de werkplekken volgens afspraak achtergelaten? nee ja | Opmerking
-
10. Zijn er veilige vluchtroutes gebruikt? nee ja | Opmerking
-
11. Zijn niet-zelfredzame personen juist geholpen? nee ja | Opmerking
-
12. Heeft het personeel zich afgemeld op de verzamelplaats? nee ja | Opmerking
-

5 BHV/Ontruimers

13. Indien relevant, is een aanvang gemaakt met de blussing? nee ja | Opmerking
-
14. 14. Zijn de basis-BHV'ers ingezet? nee ja | Opmerking
-
15. Is er volgens de procedure ontruimd?
- a. Zijn alle ruimten op aanwezig gecontroleerd? nee ja | Opmerking
-
- b. Is apparatuur zonodig uitgezet? nee ja | Opmerking
-
- c. Zijn ramen, kasten en deuren gesloten? nee ja | Opmerking
-
- d. Heeft de ontruiming van niet-zelfredzame personen op een juiste wijze plaatsgevonden? nee ja | Opmerking
-
- e. Zijn werknemers en derden daadwerkelijk begeleid? nee ja | Opmerking
-
16. Zijn de hulpverleningsdiensten opgevangen en zonodig begeleid naar het incident? nee ja | Opmerking
-
17. Zijn de hulpverleningsdiensten geïnformeerd over het incident? nee ja | Opmerking
-

Bijlage 5: Evaluatieformulier Ontruimingsoefening NIBHV

Formulier van het NIBHV dat kan worden gebruikt door de waarnemers voor de eindevaluatie van een ontruimingsoefening.
(Het NIBHV besteedt de grootst mogelijke zorg aan de inhoud van de tekst, maar aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele inhoudelijke fouten.)

Locatie: _____

Datum oefening: _____

Tijdstip aanvang/einde oefening: _____ uur tot _____ uur

Naam leider oefening: _____

1 Soort oefening

Communicatieoefening _____ uur tot _____ uur _____

Gedeeltelijke ontruiming van het bedrijf _____ uur tot _____ uur _____

Volledige ontruiming van het bedrijf _____ uur tot _____ uur _____

Anders, _____ uur tot _____ uur _____

2 Bekendheid van de oefening

Met kennisgeving vooraf nee ja | Opmerking _____

Zonder kennisgeving vooraf nee ja | Opmerking _____

3 Alarmering

1. Is de brandmeldapparatuur juist gebruikt? nee ja | Opmerking _____
2. Is het ontruimingsalarm/de ontruimingsalarminstallatie juist gebruikt? nee ja | Opmerking _____
3. Zijn intern de juiste personen op juiste wijze gealarmeerd? nee ja | Opmerking _____
4. Waren de aanwezige personen bekend met het ontruimingssignaal? nee ja | Opmerking _____
5. Zijn (eventueel) externe hulpverleners op de juiste wijze gealarmeerd? nee ja | Opmerking _____

4 Uitvoering van taken

6. Is de ontruiming op de juiste wijze gecoördineerd? nee ja | Opmerking _____
7. Is de directie geïnformeerd over/betrokken bij de ontruiming? nee ja | Opmerking _____
8. Zijn de taken van de receptie/centraal punt juist uitgevoerd? nee ja | Opmerking _____
9. Zijn gas en elektra afgesloten? nee ja | Opmerking _____
10. Zijn liften buiten werking gesteld? nee ja | Opmerking _____
11. Hebben de werknemers de ontruimingsprocedure gevolgd?
- a. Is de werkplek volgens afspraak achtergelaten op een juiste wijze plaatsgevonden? nee ja | Opmerking _____
- b. Zijn ramen, deuren, kasten gesloten? nee ja | Opmerking _____
- c. Is een veilige vluchtroute gevolgd? nee ja | Opmerking _____

Uitvoering van taken

12. Zijn de hulpverleningsdiensten geïnformeerd over het incident? nee ja | Opmerking
-
13. Zijn de taken van de BHV juist uitgevoerd? nee ja | Opmerking
- a. Zijn alle ruimten op aanwezigen gecontroleerd? nee ja | Opmerking
- b. Is apparatuur zonodig uitgezet? nee ja | Opmerking
- c. Zijn ramen, kasten en deuren gesloten? nee ja | Opmerking
- e. Zijn werknemers en derden daadwerkelijk begeleid? nee ja | Opmerking
- f. Zijn alle aanwezigen naar de verzamelplaats gestuurd? nee ja | Opmerking
14. Is op de juiste wijze door de BHV'ers samengewerkt? nee ja | Opmerking
-
15. Is op de juiste wijze omgegaan met de aanwezige communicatiemiddelen? nee ja | Opmerking
-
16. Is op de juiste wijze omgegaan met brandblusmiddelen en/of Eerste Hulp-middelen? nee ja | Opmerking
-
17. Zijn de aanwezigen geregistreerd op de verzamelplaats? nee ja | Opmerking
-
18. Zijn de nooduitgangen daadwerkelijk gebruikt? nee ja | Opmerking
-

5 Mogelijke aanpassingen

19. Waren alle voorzieningen goed te gebruiken?

a. brandmelders

nee ja | Opmerking

b. brandmeldinstallatie

nee ja | Opmerking

c. ontruimingssignaal/ontruimingsalarminstallatie

nee ja | Opmerking

d. vluchtwegen

nee ja | Opmerking

e. nooduitgangen

nee ja | Opmerking

f. blusmiddelen

nee ja | Opmerking

g. reddingsmiddelen

nee ja | Opmerking

h. eerst hulpmiddelen

nee ja | Opmerking

i. overige...

nee ja | Opmerking

20. Is nadere voorlichting en instructie nodig van:

a. directie?

nee ja | Opmerking

b. personeel?

nee ja | Opmerking

c. BHV'ers?

nee ja | Opmerking

21. Dienen de afspraken met de externe hulpverleningsdiensten te worden aangepast?

nee ja | Opmerking

22. Moet het ontruimingsplan worden aangepast n.a.v. de oefening?

nee ja | Opmerking

Bibliografie

Linders, W. *Leidraad Oefenen DJI*.

NIBHV. *Ontruimingsplannen en -oefeningen*.

IFV (2013). *Leidraad oefenen brandweer*.

Zanders, D. A. (2014). Gids Bedrijfs hulpverlening. In D.A. Zanders, *Gids Bedrijfs hulpverlening* (p. 535). Alphen aan den Rijn: Vakmedianet.

Colofon

Dit is een uitgave van Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Totstandkoming: Werkgroep BHV Rijk namens DGOO/IFHR en met advies van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)

Auteur: Yvonne van Gog (EC O&P)

Versie: Augustus 2016, versie 1.0

Meer informatie: Lees [hier](#) voor meer informatie over de rijksbrede BHV-standaard.

Dit is een uitgave van:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag

www.rijksoverheid.nl

Augustus 2016 | 94759

